

Nr 183

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående huvudmannaskapet för polisväsendet m. m. jämte i ämnet väckta motioner.

(3:e avd.)

I propositionen nr 148 har Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över inrikesärenden för den 30 mars 1962, föreslagit riksdagen att dels besluta att staten skall helt övertaga huvudmannaskapet för polis-, åklagar- och exekutionsväsendet den 1 januari 1965 på de villkor som departementschefen angivit i nyssnämnda statsrådsprotokoll, dels ock godkänna de grunder för organisationen av polis-, åklagar- och exekutionsväsendet som departementschefen angivit.

Propositionen

I propositionen föreslås att polis-, åklagar- och exekutionsväsendet skall helt förstatligas den 1 januari 1965.

Vidare föreslås att polis-, åklagar- och exekutionsverksamheten i samband med förstatligandet omorganiseras och att det nuvarande organisatoriska sambandet mellan verksamhetsgrenarna upplöses. Detta innebär bl. a. att chefsfunktionerna inom verksamhetsgrenarna inte längre skall vara förenade hos en och samma befattningshavare.

För polisverksamheten skall landet liksom nu vara indelat i lokala polisdistrikt. Ett polisdistrikt skall omfatta en centralort och dennas naturliga omland samt göras så stort, att polisverksamheten i distriktet i regel bereder sysselsättning åt en poliskår på 20—50 man. Ledningen av polisverksamheten i distriktet skall ankomma på en polischef, benämnd polismästare. Av polispersonalen skall huvuddelen, innefattande en rörlig styrka för bevakningsuppgifter inom hela distriktet, vara förlagd till centralorten. Arbetsgrupper skall stationeras i andra tätorter inom distriktet. Stats- och reservpolisorganisationerna skall upphöra.

Ledningen av länets polisväsende skall alltså ankomma på länsstyrelsen, i vilken länspolischefen inordnas. Länspolischefen behåller sina nuvarande befogenheter och skall dessutom handlägga bl. a. en rad administrativa frågor rörande polisväsendet. I den operativa polisverksamheten skall han intaga en fullt självständig ställning. Till länspolischefens förfogande ställes en rörlig polisstyrka, främst avsedd för trafikövervakningsuppgifter.

Såsom centralt polisorgan skall enligt förslaget inrättas en rikspolisstyrelse under ledning av en rikspolischef. Styrelsens huvudsakliga uppgifter skall avse inspektion, samordning och rådgivning samt i begränsad omfattning direktivgivning bl. a. i fråga om polisverksamhet som rör hela riket. Till rikspolisstyrelsen skall överföras den verksamhet som nu bedrivs av polisväsendets organisationsnämnd och registraturavdelningen inom statens kriminaltekniska anstalt. Rikspolisstyrelsen föreslås träda i funktion den 1 juli 1964 för att medverka vid genomförandet av polisväsendets förstatligande.

Förslag framlägges i syfte att tillgodose behovet av lekmannainflytande inom polisorganisationen. Bl. a. skall lekmän ingå i rikspolisstyrelsen.

Beträffande åklagar- och exekutionsväsendet föreslås att i ett åklagardistrikt skall finnas en eller flera distriktsåklagare samt i ett exekutionsdistrikt kronofogde jämte exekutionsbiträden. Länet skall utgöra verksamhetsområde för länsåklagare. I fråga om organisationen i övrigt uppdrages i propositionen vissa allmänna riktlinjer för det fortsatta utredningsarbete som anses erforderligt före ett slutligt ställningstagande i organisationsfrågorna.

Förslaget innebär vidare att staten efter huvudmannaskapsreformen skall stå för samtliga kostnader för polis-, åklagar- och exekutionsväsendet, bl. a. för lokaler. Inventarier och annan utrustning skall kommunerna utan gottgörelse överlämna till statsverket. Av statsfinansiella skäl föreslås kommunerna skola under en övergångstid om fem år erlägga kontanta bidrag till statsverket enligt en fallande skala.

De kostnader som statsverket successivt kommer att övertaga beräknas till omkring 290 milj. kr.

Beträffande detaljerna i förslaget torde utskottet få hänvisa till propositionen.

Motioner

I förevarande sammanhang har utskottet till behandling förehaft följande motioner, nämligen

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar *Holmberg* och *Sveningsson* (I: 741) och den andra inom andra kammaren av fröken *Wetterström* och herr *Björkman* (II: 896), i vilka hemställts att riksdagen måtte vid behandlingen av förevarande proposition uttala 1) att det beredningsorgan, som skall behandla de frågor som måste lösas under tiden mellan riksdagens principbeslut och statens slutliga övertagande av huvudmannaskapet, måtte ägna särskild uppmärksamhet åt de åtgärder som kan vidtagas i samband med organisationsförändringen för att främja polispersonalens rekryterings- och utbildningsfrågor samt uppmärksamma nödvändigheten av att polisdistrikten erhåller tillräcklig

bemanningsfrågan för att de polisiära och särskilt de brottsförebyggande uppgifterna skall kunna lösas på tillfredsställande sätt, 2) att frågorna om kommunernas bidragsskyldighet bör, därest en närmare prövning av omständigheterna kan ge anledning härtill, åter underställas riksdagen i samband med anslagsfrågornas behandling, i syfte att om möjligt förkorta bidragstiden från i propositionen föreslagna fem år till tre eller fyra år, 3) att frågan om ersättning till kommunerna för mera värdefull teknisk materiel överväges under det fortsatta arbetet och ånyo underställes riksdagens prövning och 4) att de synpunkter som anföres av experten, landsfiskal Lars Waesterberg, i dennes särskilda yttrande till 1957 års polisutrednings betänkande om de svårigheter som kan uppstå om man förenar de större städerna med betydande landsbygdsområden till polisdistrikt, beaktas i möjligaste mån vid den nya polisdistriktsindelningen;

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av fru *Segerstedt Wiberg* (I: 742) och den andra inom andra kammaren av herr *Wiklund* i Stockholm (II: 897), i vilka hemställts att riksdagen i samband med behandlingen av förevarande proposition måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att frågan om långtidsplanering för tillgodoseende av polisens behov av personal och teknisk utrustning måtte göras till föremål för skyndsam utredning — eventuellt genom tilläggsdirektiv till polisberedningen — med särskild vikt vid och förtur för polisverksamheten i de större städerna, främst Stockholm och Göteborg;

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Eric Carlsson* (I: 747) och den andra inom andra kammaren av herrar *Gomér* och *Elmwall* (II: 902), i vilka hemställts att riksdagen under beaktande av vad i motionerna anförts vid sin behandling av förevarande proposition i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla a) att vid indelning i polisdistrikt stad, som utgör underlag för närmare 50 eller högre antal polismän, ej bör sammanslås med omgivande områden annat än beträffande egentliga förorter och omland, b) att innan ny indelning i polisdistrikt och stationering av arbetsgrupper fastställs samråd må äga rum med företrädare för kommunerna, så att dessa beredes tillfälle framföra sina synpunkter, c) att ställningstagandet beträffande kommunernas bidrag till kostnaderna för polisväsendet efter år 1964 tills vidare måtte anstå i avvaktan på utvecklingen beträffande annan kostnadsfördelning mellan stat och kommun, d) att kommunerna skall äga rätt att uppbära vederlag för dyrare inventarier och utrustning, som under det kommunala huvudmannaskapets senare tid anskaffats för polisväsendets räkning och som vid förstatligandet överlämnas till staten;

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Per-Olof Hanson* (I: 748) och den andra inom andra kammaren av herr *Nelander m. fl.* (II: 903), i vilka hemställts att riksdagen i samband med behandlingen av förevarande proposition måtte A. i skrivelse till Kungl.

Maj:t uttala 1) att i samband med organisationen av de lokala polisdistrikten mindre posteringar inrättas i glesbygder, så att kontakten mellan allmänhet och polis där kan behållas, 2) att i samband med polisväsendets förstatligande polismånder bör inrättas som fasta, rådgivande kontaktorgan mellan kommuner och lokala polisdistrikt, 3) att den omflyttning av polispersonal, som aktualiseras i samband med polisväsendets förstatligande, företages med största möjliga smidighet, 4) att polisorganisationen på länsplanet åtminstone övergångsvis blir sådan att polisledningen resp. länsåklagarämbetet kan bli gemensam för två angränsande län; B. i skrivelse till Kungl. Maj:t begära att under punkten A angivna frågor måtte skyndsamt prövas av polisberedningen, ävensom att därav föranledda författningsförslag föreläggas senast 1964 års riksdag; C. i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla att frågan om ersättning till kommunerna i samband med överlåtelse till staten av inventarier och annan utrustning, som kommunerna anskaffat för polis-, åklagar- och exekutionsväsendet, måtte prövas av polisberedningen, och förslag i synnerhet vad gäller ersättning för nyan-skaffad dyrbar teknisk utrustning framläggas i så god tid att beslut därom kan fattas av 1963 års vårriksdag; D. i skrivelse till Kungl. Maj:t begära en långtidsplanering av personalbehovet inom polisväsendet; E. i övrigt beakta vad motionärerna anför;

dels ock en inom andra kammaren av herr Börjesson i Glömminge väckt motion (II: 901), i vilken hemställts att riksdagen vid sin behandling av förevarande proposition i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla att frågan om ett polisdistrikt omfattande enbart Öland särskilt måtte beaktas vid ny indelning i polisdistrikt.

Beträffande motiveringen för yrkandena torde få hänvisas till motionerna II: 896, II: 897, II: 902, II: 903 och II: 901.

Utskottet

Förutsättningarna för en effektiv polisorganisation är numera väsentligt annorlunda än när den gällande polislagen tillkom år 1925. Härtill har inte minst bidragit den fortgående befolkningsförskjutningen mot tätorterna samt den snabba utvecklingen på kommunikationsväsendets område. Sedan lång tid har också frågan om en omorganisation av polisväsendet varit aktuell. Riksdagen har ävenledes i tidigare sammanhang uttalat sig för en allsidig och förutsättningslös utredning av denna fråga. En sådan utredning har numera verkställts av 1957 års polisutredning. Enligt polisutredningen erfordras genomgripande åtgärder för att avhjälpa de nuvarande bristerna inom polisorganisationen. Utredningen har ansett, att den nödvändiga omorganisationen bör genomföras i samband med ett förstatligande av polisväsendet. Till denna ståndpunkt har departementschefen i likhet med praktiskt taget samtliga remissinstanser anslutit sig. De skäl som härutinnan

åberopats finner utskottet för sin del övertygande. Utskottet tillstyrker sålunda i princip, att huvudmannaskapet för polisväsendet överflyttas på staten.

I samband med ett förstatligande av polisväsendet har det ansetts naturligt, att staten även övertager åklagarväsendet i städerna utanför landsfiskalsorganisationen och exekutionsväsendet till den del detta allttjämt är kommunalt. Polisutredningens förslag härom, som genomgående tillstyrkts vid remissbehandlingen och av departementschefen, kan även utskottet biträda. I likhet med departementschefen anser utskottet, att frågan om ansvaret för förvaring av häktade också bör upptagas till prövning.

Beträffande det inbördes förhållandet mellan polis-, åklagar- och exekutionsverksamheten har departementschefen förordat, att exekutionsuppgifterna i princip helt bör skiljas från polisverksamheten och att polis chefs- och åklagaruppgifterna såväl på det lokala planet som på länsplanet lägges på skilda befattningshavare. Utskottet kan för sin del ansluta sig till vad departementschefen härutinnan anför. Genom den av departementschefen föreslagna organisationen torde uppgifterna på länsplanet bereda sysselsättning för såväl länspolischef som länsåklagare. Någon sådan möjlighet till gemensam ledning för två län i nu förevarande avseende, som förordats i motionerna I: 748 och II: 903, torde enligt utskottets mening därför knappast bli erforderlig.

Av grundläggande betydelse för den framtida polisorganisationens effektivitet blir frågan om distriktsindelningen och polispersonalens fördelning inom distrikten. Enighet torde råda om att organisationen måste grundas på betydligt större polisdistrikt än för närvarande. Departementschefen har härvid i likhet med polisutredningen förordat, att organisationen bygges upp på distrikt med ett sådant befolkningsunderlag och sådan struktur att polisarbetet bereder sysselsättning för en poliskår om minst 20 och helst upp emot 50 man. Olika omständigheter skall dock kunna påkalla avsteg från denna princip. Den övre gränsen anses sålunda böra få överskridas, då distrikt kommer att omfatta stad som redan nu har en polisstyrka på mer än 50 man. Vidare anses i fråga om utpräglade glesbygdsområden distrikt med poliskårer understigande 20 man böra få godtagas. Distrikten skulle byggas upp kring en välbelägen huvudort. Huvuddelen av polisstyrkan skulle förläggas till centralorten, medan personalen i övrigt skulle fördelas på arbetsgrupper med stationering företrädesvis i tätorter i distriktens perifera delar.

Mot de allmänna riktlinjer för distriktsindelningen och personalfördelningen inom distrikten som departementschefen redovisat har utskottet i huvudsak inte funnit anledning till erinran. Väsentligt är emellertid hur indelningen i polisdistrikt i praktiken skall genomföras på grundval av dessa riktlinjer. Denna fråga har hänskjutits till den numera tillkallade polisberedningen, som har att i samråd med länsstyrelserna överarbeta det

preliminära och mera skissartade förslag som polisutredningen framlagt i fråga om indelningen. I samband därmed torde även de berörda kommunerna ha möjlighet att framföra sina synpunkter, i den mån de inte redan yttrat sig i indelningsfrågan. Syftet med motionerna I: 747 och II: 902 i nu ifrågavarande avseende torde därigenom väsentligen bli tillgodosett. Då distriktsindelningen sålunda kommer att övervägas av polisberedningen i samråd med länsmyndigheterna, finner utskottet inte anledning att närmare beröra polisutredningens indelningsförslag. Utskottet vill dock understryka, att man torde få allvarligt pröva möjligheterna till mindre distrikt än vad polisutredningen avsett. Den nya distriktsindelningen torde, såsom departementschefen föreslagit, böra fastställas av Kungl. Maj:t.

Vid polisberedningens fortsatta överväganden rörande distriktsindelningen torde naturligen få övervägas de i motionerna I: 741 och II: 896 samt I: 747 och II: 902 berörda spörsmålen om förening av städer med kringliggande landsbygd till ett polisdistrikt liksom även den i motionen II: 901 upptagna frågan om Ölands inplacering i distriktsorganisationen. Något särskilt uttalande från riksdagens sida i förevarande frågor utöver det nyss sagda anser utskottet inte böra göras.

När det gäller att tillgodose landsbygdens behov av polisiär bevakning torde, såsom departementschefen även framhållit, den inre organisationen av distrikten och personalens fördelning vara än mera betydelsefulla än den geografiska omfattningen av distrikten. Denna fråga har särskilt berörts i motionerna I: 748 och II: 903. Utskottet vill i anledning härav starkt understryka departementschefens uttalande, att syftet med omorganisationen är att skapa ett förbättrat polisskydd såväl på landsbygden som i städerna. Denna målsättning bör kunna realiseras bland annat genom den ökade rörlighet som kommer att ges polisdistriktens huvudstyrka på centralorten liksom även genom de olika arbetsgrupperna ute i distrikten. En lämplig stationering av dylika arbetsgrupper bör enligt utskottets mening även bli av väsentlig betydelse för att underlätta samarbetet mellan allmänheten och polisen. Av vikt är därvid att såväl utredningsarbetet som beslutanderätten så långt detta är praktiskt möjligt delegeras till arbetsgrupperna. Utskottet förutsätter, att dessa frågor kommer att närmare prövas av polisberedningen under dess fortsatta arbete.

I motionerna I: 741 och II: 896 har berörts frågan om personalorganisationen för distrikten, och i motionerna I: 742 och II: 897 samt I: 748 och II: 903 har denna fråga särskilt upptagits med utgångspunkt från en mera långsiktig bedömning av personalbehovet. I anledning av vad i nämnda motioner anförts vill utskottet erinra om att i polisberedningens uppdrag bland annat ingår att i samråd med länsstyrelserna upprätta personalstater för de lokala poliskårerna. Utskottet förutsätter, att de mera långsiktiga utbyggnads-, rekryterings- och utbildningsfrågorna därvid även kommer under övervägande. I beredningens uppdrag ingår även att taga ställning

till de övergångsanordningar som kan erfordras i samband med förstatligandet. De i motionerna I: 748 och II: 903 berörda problemen i samband med omflyttning av polispersonal torde sålunda bli prövade av beredningen.

Såväl polisutredningen som remissinstanserna och departementschefen har ägnat stor uppmärksamhet åt frågan om förhållandet mellan polisorganisationen och kommunerna. Utredningen har i detta avseende föreslagit, att samrådet mellan polisorganisationen och kommunerna skulle ske genom att den lokala polischefen minst en gång årligen kallar representanter för kommunerna till informations- och samrådskonferenser. Kommunerna skulle även mellan konferenserna informeras om mera väsentliga frågor avseende polisorganisationen och polisverksamheten. Departementschefen har för sin del ansett, att samrådet bör ske i så fria och obundna former som möjligt.

Med hänsyn till polisens ställning i samhället är det enligt utskottets mening angeläget, att polisverksamheten kan ges en god medborgerlig förankring. Den nuvarande kommunala organisationen torde, såsom departementschefen framhållit, ha utgjort ett betydelsefullt led i detta avseende. Åtgärder som kan vidtagas för att även efter ett förstatligande av polisväsendet behålla och fördjupa samhörigheten mellan allmänheten, kommunerna och polisen är därför av stor vikt.

Beträffande formerna för kontaktverksamheten mellan polisen och kommunerna har flera remissinstanser, som yttrat sig över polisutredningens förslag, ansett att en mera fast ordning härför bör skapas än vad utredningen föreslagit. Motsvarande synpunkter har även framförts i motionerna I: 748 och II: 903. Även enligt utskottets mening torde det vara värdefullt, att kontakten mellan polisorganisationen och kommunerna kan upprätthållas genom någon form av rådgivande organ antingen på det lokala planet eller på länsplanet. Med hänsyn till nämnda organs karaktär av rådgivande instans och då i detsamma bör ingå personer med god kännedom om de lokala förhållandena synes det mest naturligt, att ifrågavarande organ knytes till polisdistrikten. Härför talar enligt utskottets mening även den omständigheten, att frågan om lekmanamedverkan i länsstyrelserna för närvarande är under utredning i särskild ordning. I fråga om de närmare arbetsuppgifterna för det nu avsedda kontaktorganet liksom sammansättningen av detsamma är utskottet inte berett att nu avge något detaljerat förslag. Denna fråga synes lämpligen böra få prövas av polisberedningen i samband med dess arbete rörande distriktsindelningen. Utskottet föreslår, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställer härom.

Vad departementschefen anfört rörande den regionala polisorganisationen har inte föranlett någon erinran från utskottets sida.

Departementschefen har i likhet med polisutredningen och samtliga remissinstanser förordat, att en central polismyndighet inrättas i samband med förstatligandet. Detta förslag kan även utskottet biträda. Tyngdpunkten

i polisledningen bör dock såsom föreslagits vara förlagd till länsplanet. I likhet med departementschefen anser utskottet därför, att den centrala polismyndighetens verksamhet huvudsakligen bör vara inspekterande, rådgivande och samordnande. Mot de allmänna riktlinjer, som departementschefen angivit rörande centralorganets uppgifter, har utskottet inte funnit anledning till erinran. Centralmyndigheten torde såsom föreslagits böra organiseras efter mönster av de centrala ämbetsverken.

Utskottet har tidigare när det gällt den lokala polisorganisationen framhållit betydelsen av ett förtroendefullt förhållande mellan allmänheten och polisen. Detta gäller i lika hög grad den centrala organisationen. Utskottet hälsar därför med tillfredsställelse departementschefens förslag om lekmanamedverkan i den föreslagna rikspolisstyrelsen. Beträffande den närmare utformningen av rikspolisstyrelsens arbets- och kompetensområde samt organisation i övrigt kommer förslag sedermera att framläggas av polisberedningen. En väsentlig fråga är därvid enligt utskottets mening att närmare klarlägga i vilka konkreta fall man från rikspolisstyrelsens sida skall utöva en direkt operativ ledning av polisarbetet. I samband med ställningstagandet till dessa förslag torde även tjänstetiteln för verkschefen böra bestämmas.

De allmänna riktlinjer som departementschefen angivit för den framtida organisationen av åklagar- och exekutionsväsendet föranleder ingen erinran från utskottets sida. Detaljutformningen av denna organisation överväges för närvarande av polisberedningen. Därvid bör enligt utskottets mening prövas inte endast frågan om flera polisdistrikt bör ingå i ett åklagardistrikt utan även huruvida, åtminstone när det gäller de större polisdistrikten, en uppdelning kan ske på flera åklagardistrikt eller olika stationering av åklagarna inom distriktet befinnas ändamålsenlig.

Departementschefen har beräknat kostnadsökningen för statsverket genom den föreslagna reformen till omkring 290 milj. kr. Under de första åren efter förstatligandet kommer statsverket även att belastas med kostnader för vissa i efterskott utgående statsbidrag till den nuvarande kommunala organisationen. För att mildra de ekonomiska verkningarna för statsverket i övergångsskedet har departementschefen i likhet med polisutredningen föreslagit, att kommunerna under en övergångstid skall bidra till driftkostnaderna för den förstatligade polisorganisationen.

I motionerna I: 741 och II: 896 har ifrågasatts en förkortning av den tid under vilken kommunerna skulle bidra till kostnaderna, och i motionerna I: 747 och II: 902 har föreslagits, att ställningstagandet till frågan om kommunernas bidragsskyldighet skall anstå i avvaktan på utvecklingen av kostnadsfördelningen i övrigt mellan stat och kommun.

Frågan om den kommunala skatteutjämningen är för närvarande under utredning av 1958 års skatteutjämningskommitté, vars förslag i ämnet torde komma att framläggas under år 1963. Såsom departementschefen även be-

rört måste givetvis de kostnadsmässiga konsekvenserna av den nu ifrågasatt huvudmannaskapsreformen beaktas vid de framtida övervägandena rörande kostnadsfördelningen mellan staten och kommunerna samt skatteutjämnningen kommunerna inbördes. Detta bör enligt utskottets mening dock inte utgöra något hinder för ett ställningstagande i den nu förevarande frågan. Det förslag som polisutredningen framlagt rörande kommunernas bidrag under en viss övergångstid torde enligt utskottets mening få betraktas som en rimlig kompromiss mellan statens och kommunernas skilda ekonomiska intressen. De berörda kommunförbunden, Svenska stadsförbundet och Svenska landskommunernas förbund, har heller inte haft någon erinran mot förslaget i denna del. Mot bakgrunden härav biträder utskottet departementschefens förslag och avstyrker sålunda de framförda motionsyrkandena.

I motionerna I: 741 och II: 896 ävensom I: 747 och II: 902 samt I: 748 och II: 903 har, med något olika utformning av yrkandena, ifrågasatts ersättning till kommunerna för vissa inventarier och annan utrustning, som i samband med förstatligandet skulle överlåtas på staten. Utskottet vill i anledning av dessa yrkanden erinra om att huvudmannaskapsreformen successivt medför en betydande utgiftsminskning för kommunerna. De inventariekostnader det här gäller är utgifter som kommunerna även vid ett bibehållet kommunalt huvudmannaskap skulle fått bestrida. De skäl som såväl i motionerna som i vissa remissyttranden åberopats för att kommunerna skulle ersättas för dessa kostnader synes sålunda främst ha avseende på utgiftsförhållandena kommunerna emellan och i mindre grad avse fördelningen mellan stat och kommun. Polisutredningens förslag rörande kostnadsfördelningen har också, som förut nämnts, godtagits av de berörda kommunförbunden. Med hänsyn till dessa förhållanden anser sig utskottet inte kunna tillstyrka de framförda motionsyrkandena.

Mot departementschefens förslag rörande beräkningen av kommunernas bidrag samt tidpunkten för förstatligandet, den 1 januari 1965, har utskottet inte funnit anledning till erinran.

I detta sammanhang vill utskottet beröra en fråga rörande pensionskostnaderna för viss personal som övergår från kommunal till statlig anställning. Det har förutsatts att staten skall bära hela pensionsansvaret för befattningshavare, som omedelbart före förstatligandet är ansluten eller kunnat anslutas till statens pensionsanstalt (SPA). Ett villkor härför är dock att huvudmännen erlagt vederbörliga avgifter. Denna reglering medför att i vissa fall en individuell beräkning av engångsavgifter erfordras. Enligt vad utskottet erfarit har den nu verkande SPA-utredningen framfört önskemål om ett från administrativ synpunkt enklare förfarande. Utredningen har därför föreslagit en generell uppräkningslista av de löpande avgifterna till SPA för ifrågasatt personal under åren 1962—1964. Härigenom skulle en schablonmässigt lika stor summa erhållas som om engångsavgif-

ter erlagts. Enligt utskottets mening torde det böra ankomma på Kungl. Maj:t att besluta om de åtgärder som erfordras i anledning av vad SPA-utredningen nu förordat.

Under åberopande av det anförda, och då Kungl. Maj:ts förslag i övrigt inte föranlett anledning till erinran eller särskilt uttalande, hemställer utskottet,

att riksdagen må

I. med bifall till Kungl. Maj:ts förslag ävensom med avslag å motionerna I: 748 och II: 903, såvitt nu är i fråga, godkänna vad departementschefen i statsrådsprotokollet över inrikesärenden för den 30 mars 1962 anfört i principfrågan om förstatligande av polis-, åklagar- och exekutionsväsendet;

II. i anledning av Kungl. Maj:ts förslag ävensom motionerna I: 741 och II: 896, I: 747 och II: 902, I: 748 och II: 903, I: 742 och II: 897 samt II: 901, förstnämnda sex motioner såvitt nu är i fråga, godkänna vad utskottet anfört rörande indelningen i polisdistrikt och personalorganisationen inom distriktet;

III. i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt motionerna I: 748 och II: 903, såvitt nu är i fråga, i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa, att åt polisberedningen uppdrages att pröva den närmare utformningen av ett rådgivande organ för kontakt mellan polisorganisationen och kommunerna;

IV. med bifall till Kungl. Maj:ts förslag ävensom med avslag å motionerna I: 741 och II: 896 samt I: 747 och II: 902, samtliga motioner såvitt nu är i fråga, godkänna vad utskottet anfört rörande kommunernas bidragsskyldighet;

V. med bifall till Kungl. Maj:ts förslag ävensom med avslag å motionerna I: 741 och II: 896, I: 747 och II: 902 samt I: 748 och II: 903, samtliga motioner såvitt nu är i fråga, godkänna vad utskottet anfört rörande kostnaderna för vissa inventarier och annan utrustning;

VI. i skrivelse till Kungl. Maj:t giva till känna vad utskottet anfört rörande vissa pensionsavgifter för polispersonal;

VII. i skrivelse till Kungl. Maj:t giva till känna vad utskottet i övrigt anfört rörande huvudmannaskapet för och organisationen av polis-, åklagar- och exekutionsväsendet.

Stockholm den 27 november 1962

På statsutskottets vägnar:

ERNST V. STAXÄNG

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet har närvarit

från första kammaren: herrar Näsström, Boman, Einar Persson, fröken Andersson, herrar Birger Andersson, Axel Johannes Andersson, Ragnar Bergh, Fritz Persson, Per Jacobsson, Rikard Svensson, Bengtson, fru Wallentheim, herrar Söderberg, Mårtensson och Nils-Eric Gustafsson; samt

från andra kammaren: herrar Staxäng, Pettersson i Degerfors, Karlsson i Olofström, Svensson i Stenkyrka, Almgren, fröken Elmén, herrar Nilsson i Göingegården, Andreasson, Gustafsson i Uddevalla, Fagerlund, Eskel, fru Holmberg, herrar Antonsson och Nelander.

Reservationer

1) av fröken *Andersson*, herrar *Ragnar Bergh*, *Staxäng* och *Nilsson* i Göingegården, vilka ansett att

dels de fyra sista meningarna i det stycke i utskottets yttrande, som på s. 8 börjar med »Frågan om» och på s. 9 slutar med »framförda motionsyrkandena», bort ersättas med text av följande lydelse:

»Det förslag som polisutredningen framlagt rörande kostnadsfördelningen innebär, att kommunerna under år 1965 skall bidra med belopp motsvarande hela deras förutvarande kostnad men därefter med en för varje år med en femtedel reducerad kostnad, så att kostnaden efter fem år helt vilar på staten. Såsom anförts i motionerna I: 741 och II: 896 föreligger emellertid skäl, bl. a. från skatteutjämningsynpunkt, att göra övergångstiden kortare. Utskottet vill för sin del förorda, att denna sättes till tre i stället för fem år och att avtrappningen sålunda sker med en tredjedel per år.»

dels ock utskottets hemställan under IV. bort ha följande lydelse:

»IV. i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt motionerna I: 741 och II: 896 ävensom med avslag å motionerna I: 747 och II: 902, samtliga motioner såvitt nu är i fråga, godkänna vad utskottet anført rörande kommunernas bidragskyldighet;»

2) av fröken *Elmén*

3) av herr *Nelander*.